

1867 maatte sige, at efter den Skæbne, som havde ramt Møllerne, vare de betalte 3—4 Gange over deres Værdi. Møllerne beholdt altsaa i Folketroen den Værdi, de hidtil havde haft, og det er alene forklarligt deraf, at man gik ud fra den Forudsætning, som en tidligere Regjering havde udtalt og Thinget sluttet sig til, at det endelige Resultat vilde blive, at der kom en Ventetid. Den høitærede Minister sagde fremdeles, dengang Dalbymølle var for, at han ikke havde sukket om en frie Hænder, altsaa han indrømmede dog, at frie Hænder havde han haft i dette Punkt, efterat han havde tiltraadt Ministeriet; han meente nemlig ikke fuldkommen frie Hænder, fordi disse uvisse Trediemænd, som speculerede i Opsvælsen af Møller, for strax at komme til at male den 1ste April 1867, vilde blive frentede i deres formeentlige Ret. Men jeg vil spørge, hvis Rettigheder ere bedst begrundede, deres, som speculere, inden en Lov er traadt i Kraft, i den Tilstand, som da muligvis vil indtræde, eller deres, som, inden Loven træder i Kraft, have efter alle mulige Slutninger, deels Sagens Natur, deels Udtalelser af Regjeringen og Thinget, deels Billighed, al mulig Grund til at troe, at de vilde blive behandlede som de øvrige ligestillede Næringsdrivende i sin Tid efter Kongerigets Ret. Den høitærede Minister har imidlertid ogsaa til Bekræftelse af, at han selv anerkjender, at disse Møllere ere høist uheldig stillede, meddeelt som Svar til de æroisse Møllere, da de klagede over Forholdet, en Skrivelse, der tydeligt viser denne Anerkjendelse fra den ærede Ministers Side; thi paa et Andragende om, at der maatte tilfalde dem Erstatning, svarede Ministeren, at han ikke kunde erkjende, at de æroisse Møllere tidligere i det Hele have været undergivne andre Bilkæer end Møllebesidderne i de øvrige i Kongeriget indlemmede Slesvigiske Districter, samt at han heller ikke kunde finde, at der var Grund til at tilstaae en særlig Bessyttelse til de æroisse Møllere fremfor til de andre; nei, det er ganske rigtigt, det er Districter, der alle have lige Krav paa Bessyttelse, og naar den ærede Minister siger, at de æroisse ikke have mere Krav paa Bessyttelse end de andre, saa finder jeg det fuldstændig rigtigt;

men deri ligger der en Anerkjendelse af, at alle Districter i Forening have et Krav derpaa. Fremdeles udtalte den ærede Minister i den samme Skrivelse, at det efter den 1ste April 1867 ikke kan paahvile de derværende Møllebesiddere, nemlig dem i de slesvigiske Districter, at svare de saakaldte Grubeværks- eller Dværnagifter, forsaavidt Berettigelsen til at drive det vedkommende Møllebrug er blot personlig. Dertil maa jeg sige, at det har den ærede Minister altid sagt, men det er desuagtet, naturligtvis imod hans Billie, ikke blevet consequent gennemført. Jeg skal f. Ex. nævne Marstal Mølle. Gieren deraf har andraget paa at blive fri for denne Dværnagift, og det er blevet ham negtet for en Deel. Jeg tvivler ikke paa, at det er skeet imod den ærede Ministers Duffe. Altsaa, hvad her staaer i Slutningen af Ministeriets Skrivelse betegnet som en Selsfølge, at det ikke efter den 1ste April 1867 kan paahvile de omtalte Møllebesiddere at svare den saakaldte Grubeværks- eller Dværnagift, forsaavidt Berettigelsen til at drive det vedkommende Møllebrug er blot personlig, holder ikke Stik. Der betales nu eller har været betalt efter 1ste April 1867 Dværnagift, som efter kongerigssk Ret vilde være falden bort. Jeg maa endnu tilføie den Mærkelighed, at disse Møllere, som altsaa tabte deres privilegerede Ret den 1ste April 1867, foruden at betale disse Afgifter havde den specielle Fornæstelse, efter at deres Ret var gaaet tabt, endvidere at maatte betale Confirmationsgebyrer, fordi disse Confirmationsgebyrer kom ex post og burde have været opkrævede mange Aar forinden. Denne Byrde at betale Confirmationsgebyrer efter at have mistet et Gods, som var ganske betydeligt, kunde naturligtvis ikke blive modtagen med nogen god Billie. Endelig maa jeg fremhæve som en Mærkelighed, at, som de Herrer maaskee ville erindre, er der paa Finantsloven iaar bevilget til 4 specielt nævnte Møllere i Fastslandsdistricterne et Laan af Statskassen. Det staaer paa Indenrigsministeriets Budget (Berg: Ret, paa Finantsministeriets). Jeg siger Indenrigsministeriets Budget, men det er det samme, hvor det staaer; det staaer nu i Finantsloven og er